

LD Systems Stinger 15 HP

PASSIVE SPEAKER CABINET

HANS LAUWENS

Toen ik het prachtige MAUI 28 setje aan de tand mocht voelen (zie MMM 274), zei ik dat LD Systems stilaan een vaste waarde begon te worden in de testruimte. De importeur laat ons proeven van een paar Stinger 15 HP speakers, vergezeld van een geschikte versterker voor deze toepassing: een LD Systems versterker uit de Deep2 Series. Ik mocht altijd ervaren dat LD mooie en kwalitatieve producten maakt voor een onklopbare prijs. Deze keer zitten we echter in een iets hoger prijssegment. Nog steeds zeer aantrekkelijk qua kostenplaatje, maar gepaard met net iets hogere verwachtingen van mijn kant. Waarin kunnen deze jongens zich onderscheiden van de ontelbare concurrenten? Hopelijk kan de test een antwoord geven op die vraag...

CONCEPT

Wie het gamma van LD Systems een beetje volgt, heeft zonder twijfel al van de Stinger serie gehoord. De Stingers, beschikbaar in de meest courante speaker-configuraties, hebben zich intussen ook bewezen: een betrouwbare en vooral betaalbare familie, voor zowat alle denkbare toepassingen. Zowel passief als actief, met ingebouwde B&O ICEpower modules. Verder bouwde op dit succes, stelt LD Systems de Stinger HP ofte High

Performance serie voor. De Stinger 15 HP is daarvan de eerste. Hij meet 445mm x 720mm x 425mm en laat de balans afklokken op 30,5 kg. De kast, een klassiek bass reflex systeem, is geladen met een 15" Faltal Pro 15 FX 560 neodymium woofer voor het laag en een 2" Faltal Pro HF 200 neodymium compressedriver voor het hoog. Deze professionele componenten kunnen 800W RMS vermogen in muziek omzetten en verwerken zelfs peaken tot 1600W. Met een gevoeligheid van 101dB (1W/1m) ligt het rendement vrij hoog. Je hoeft dus niet de zwaarste (lees ook: duurste) versterkers te gebruiken om deze kastjes herrie te laten maken. Bewijs daarvoor is de meegeleverde Deep2 Series DP 2400 X testversterker, die 2 keer 600W levert op 8 Ohm en waarvan ik gedurende de hele test niet één keer een oranje LED'je heb zien branden, terwijl het volume erg luid was! De versterker is absoluut een goede keuze om de speakers goed tot hun recht te laten komen. Beide versterkerkanalen beschikken over een ingebouwde filter (25Hz tot 150Hz), wat maakt dat je de amp ook kan gebruiken als bass versterker of in een bi-amp configuratie. De DP 2400 X is een klasse H ontwerp, maar met een conventionele voeding. Maar genoeg over de versterker! We hebben het hier immers over de speakers... Wat ik zeker niet mag vergeten

Lors de l'essai du superbe MAUI 28 (voir MMM 274), je vous disais qu'LD Systems commençait à être une des valeurs sûres de notre local d'essai. L'importateur nous propose d'essayer une paire d'enceintes Stinger 15 HP, accompagnés d'un ampli adapté: un ampli LD Systems des Deep2 Series. J'ai pu à chaque fois constater qu'LD fabrique des produits esthétiques et de bonne qualité pour un prix imbattable. Cette fois, nous sommes dans un créneau de prix supérieur, toujours au prix attirant, mais mes attentes sont plus élevées. Comment LD peut-il se différencier de ses nombreux concurrents? Ce test devrait répondre à cette question...

CONCEPT

Si vous suivez un peu la gamme d'LD Systems, vous avez entendu parler de la série Stinger. Les Stingers, disponibles dans les configurations d'enceintes les plus courantes, ont fait leurs preuves: une famille fiable et surtout abordable, pour quasi toutes les applications pensables.

Elles existent en versions passives et actives, avec des modules intégrés

B&O ICEpower. Suite à ce succès, LD Systems introduit la série Stinger HP (High Performance). Le Stinger 15 HP est le premier de cette famille. Il mesure 445mm x 720mm x 425mm et l'aiguille de la balance indique 30,5 kg. L'enceinte, un système bass reflex classique, renferme un woofer Faltal Pro 15 FX 560 de 15" au néodymium pour les basses et un driver à compression Faltal Pro HF 200 de 2" au néodymium pour les aigus. Ces composantes professionnelles peuvent transformer 800W RMS en musique, et des pointes jusqu'à 1600W. Avec une sensibilité de 101dB (1W/1m), le rendement est assez élevé. Il ne vous faudra donc pas utiliser les amplis les plus puissants (et donc les plus chers) pour faire gueuler ces caissons. La preuve, c'est l'ampli d'essai Deep2 Series DP 2400 X qui m'est prêté, livrant 2 x 600W sous 8 Ohms et dont je n'ai pas vu la moindre LED orange s'allumer pendant le test, tandis que le volume était très élevé! Cet ampli est un complément idéal pour ces enceintes. Les deux canaux de l'amplificateur disposent d'un filtre intégré (25Hz à 150Hz), ce qui permet de l'utiliser également comme ampli de basses ou en configuration bi-amplifiée. Le DP 2400 X est un ampli de classe H, mais avec une alimentation traditionnelle. Mais on teste

te vertellen, is dat deze Stingers een passieve crossover aan boord hebben maar ook bi-amp gebruikt kunnen worden, dus met een actieve crossover vóór de versterking geschakeld. LD raadt aan te scheiden of te 'crossen' op 1000Hz.

TOEBEHOREN

Moet er bij een passieve speaker überhaupt iets bijzitten? Ik denk het niet... De meegeleverde handleiding is kort en bondig en geeft voornamelijk de specificaties weer. Verder kan je ook even nalezen hoe het precies zit met het bi-amp gebeuren, al spreekt dat voor zich. In optie is er een ophangbeugel leverbaar, waarmee je de kast aan een truss kan hangen.

DOELGROEP/TOEPASSING

De high performance versie is ontworpen voor dezelfde doeleinden als de 'normale' Stinger, maar kan meer. Hoofdzakelijk wil LD Systems duidelijk een PA-publiek bespelen, maar zoals wel vaker gezegd, is het begrip "PA" erg ruim. Ik zie in de Stinger 15 HP een, letterlijk en figuurlijk, stevige fullrangekast die vooral geschikt is voor het iets ruigere bandwerk. Ook voor DJ's die enkel tevreden zijn wanneer mensen met fluitende oren naar buiten gaan, maar toch een duurzame oplossing zoeken waarbij ze niet telkens doorgebrande componenten moeten vervangen. Daarnaast is deze luidspreker naast PA gebruik ook zeer geschikt voor outdoor toepassingen, dus bij lange afstanden zoals bijvoorbeeld op sportvelden. Hierbij wordt de verstaanbaarheid behouden. Persoonlijk zou ik onder deze Stinger graag een deftige sub zien staan, wat de mogelijkheden compleet zou maken. Tenslotte mogen we niet vergeten dat de kasten, dankzij de riggingpunten, ook voor vaste installaties geschikt zijn!

AFWERKING EN ERGONOMIE

Ik moet er geen doekjes om winden: deze kasten zien er zonder meer professioneel uit! Wanneer ik ze uit de doos haal, valt meteen op dat de constructie zeer stevig en solide werd gemonteerd en dat de afwerking simpel maar degelijk blijkt te zijn. Wat ik jammer genoeg vaak moet ondervinden bij dit soort klankkasten, is dat ze vrolijk beginnen resoneren wanneer je er bovenaan een lichte tik op geeft. Welnu, weet je wat je hoort wanneer je deze jongens een flinke slag geeft? Praktisch niets! De kasten zijn opgetrokken uit 18mm dik multiplex en afgewerkt met een mooie laag fijne zwarte en matte structuurlak. Een absoluut pluspunt zijn de twee stevige en goed in de hand liggende stalen handvaten, dewelke handig zijn voor deze toch wel vrij zware speaker. Zolang je de kasten niet op een statief wil zetten, kan je ze perfect op je eentje verplaatsen. Onderaan de kast vinden we een 36mm stand mount terug en vier stevige pootjes. Bovenaan is de kast vlak afgewerkt. Ik had eerlijk gezegd liever vier uitsparingen gezien om de speakers comfortabel te kunnen stapelen. Riggingpunten werden, zoals reeds aangehaald, wel voorzien. Het design is zowel klassiek als fris en het geheel oogt professioneel en solide. De 'Made in Germany' boezemt ons enkel nog meer vertrouwen in...

AANSLUITINGEN

Wanneer we de aansluitingen van een passieve kast bespreken, zijn we natuurlijk snel rond. De Stinger 15 HP heeft twee Neutrik 4-polige Speakon connectoren meegeleverd die beide als 'input - link' beschreven staan. Bij fullrange gebruik zijn enkel pin 1+ en 1- in gebruik. Zoals je ondertussen weet, kan je de kasten ook bi-ampen. Omschakelen kan middels een zeer stevige, deels verzonken schakelaar onder de inputs. Via 1+ en 1- bereik je zo het laag, terwijl de tweeter aangesloten wordt op 2+ en 2-. De interne crossover presteert op zich zeker niet slecht, maar het bi-amp gebeuren schept uiteraard diverse interessante mogelijkheden om echt alles uit de kast te halen (mijn woordspelingen worden er niet beter op...).

KWALITEIT EN WEERGAVE

Aanvankelijk was ik niet enorm onder de indruk van de klankbalans. Ik had net wat meer verwacht qua fijnheid van de afsteling. Voor mij is het hoog - hoog-mid net iets te veel aanwezig en mocht er wat meer punch in het laag-mid tot laag. Ik wil zeker geen negatief gevoel uitschrijven, want over het algemeen ben ik best tevreden over de klank! Wanneer je net buiten de afstraling van de tweeter (60° x 40°) gaat zitten, valt die agressieve touch weg en ervaar je de dynamiek beter. Uiteraard moet ik dat "agressieve" wat nuanceren, aangezien de luidspreker gemaakt is om lange afstanden te overbruggen en er daarom bewust werd gekozen voor die tweeter. Wanneer de luidspreker wordt getest in een kleinere ruimte, wat nu het geval was, komt hij dus niet helemaal tot zijn recht. Ik besluit toch om eenvoudigweg de toonregeling van de mengtafel wat bij te sturen. Et voilà! De echte warmte van de stem blijft een klein beetje achter, maar het totaalbeeld is wat ik wilde horen! Ik denk dat bij deze speakers de opstelling (het 'richten' naar je publiek) van zeer groot belang is, maar eens je die gevonden hebt, kan je de klank vrij goed naar je hand zetten. Erg fijn dus! Het weergavebereik van de LDEB15HP, dit is zijn modelnaam, loopt van 50Hz tot 19kHz. De draagkracht en het detail in de muziek vind ik bijzonder geslaagd. Gitaar en per-

des enceintes, donc assez parlé d'amplis... Je ne peux pas oublier de vous dire que les Stinger incorporent un crossover passif, mais peuvent aussi bien être utilisés en bi-amplifié, donc avec un crossover actif avant l'amplification. LD conseille la séparation à 1000Hz.

ACCESSOIRES

Quel accessoire peut-on espérer avec une enceinte passive? Aucun! Le manuel inclus est bref et reprend principalement les spécifications. Vous y lirez aussi les détails de l'utilisation bi-amplifiée, même si on comprend sans lecture. Un support de suspension est livrable en option, pour pendre l'enceinte à un truss.

PUBLIC CIBLE & APPLICATIONS

La version high performance a été créée pour les mêmes applications que le Stinger 'normal', mais elle est capable de plus. LD Systems veut de toute évidence intéresser un public PA, mais comme on sait, les deux lettres PA couvrent un vaste terrain. Le Stinger 15 HP est à mon avis une enceinte fullrange solide, tant au niveau de la construction qu'au niveau des performances, que sera bien à l'aise pour faire entendre des

groupes plus hard. Les DJs qui ne sont contents que quand le public sort à moitié sourd, mais qui recherchent quand même une solution durable sans avoir continuellement à remplacer des composantes grillées. Cette enceinte est également à sa place pour des applications en extérieur, donc sur de grandes distances (stades etc). Une bonne intelligibilité est maintenue. J'aimerais voir le Stinger en compagnie d'un bon sub, ce qui en ferait une solution complète. N'oublions pas que les points de fixation font que ces LD Systems sont également à leur place en installation permanente!

FINITION & ERGONOMIE

Je ne mens pas si je dis que ces haut-parleurs ont un aspect très professionnel! Quand je les déballe, la qualité de construction saute aux yeux. La finition est simple mais efficace. Ce qui me dérange chez bien des enceintes de ce genre, c'est la résonance qui suit un petit coup de poing sur le haut. Vous savez ce que j'entend ici? Presque rien! Les caisses sont construites en multiplex de 18mm et finies avec une belle couche de peinture noire structurée. Un plus absolu, les deux poignées en acier qui tombent bien en main, très pratiques pour la manutention d'un meuble de ce poids. Vous manipulez ces HP seul sans problème, sauf pour les mettre sur un trépied. La base comporte un fut de 36mm et 4 pieds solides. Le dessus est plat. J'aurais aimé voir des empreintes pour pouvoir les emplier sans danger. Des points de fixation sont présents, je l'avais signalé. Le design est aussi frais que classique, l'ensemble respire le pro et le solide. Le 'Made in Germany' me conforte encore plus...

CONNECTIONS

Décrire les connections d'une enceinte passive est vite fait. Le Stinger 15 HP dispose de 2 connecteurs tétrapolaires Speakon de Neutrik, tous deux avec la mention 'input - link'. En full range, seuls les bornes 1+ et 1- sont utilisées. Vous savez que vous pouvez utiliser ces enceintes en mode bi-amplifié. Un commutateur très solide et partiellement en retrait sous les entrées se charge du choix. Les bornes 1+ et 1- servent aux basses, le tweeter est connecté aux contacts 2+ et 2-. Le crossover interne délivre des performances honorables, mais le mode bi-amplifié ouvre d'autres horizons et permet de tirer le meilleur de ce modèle.

QUALITÉ ET RES-TITUTION

Initialement, je n'étais pas impressionné par l'équilibre sonore. Je m'attendais à plus de finesse du réglage. Les aigus et les hautes moyennes sont un peu trop présentes, j'aurais aimé un peu plus de punch dans les moyennes basses et les graves. Ceci n'est pas du tout négatif, le son me plaît de manière générale! Si vous sortez du rayonnement du tweeter (60° x 40°), cette touche aggressive disparaît et vous obtenez une meilleure dynamique. Je dois nuancer cette notion de "touche agressive", étant donné que cette enceinte est conçue pour couvrir de la distance, ce qui justifie le choix de ce tweeter. Quand cette enceinte est testée dans un volume réduit, ce qui est le cas, il n'est pas à l'aise. Je décide de régler l'égalisation de la table de mixage. Et voilà! La vraie chaleur de la voix n'est pas tout-à-fait restituée, mais c'est cet ensemble que je voulais entendre! Je pense qu'une bonne orientation de ces haut-parleurs est très importante, mais une fois trouvée, vous avez le son en main. Très

cussie worden perfect en heel gedetailleerd weergegeven, pianoklanken zijn iets wolliger. Om het vocaal werk wat meer warmte en presence te geven, kan je dit eenvoudig met een equaliser aanpassen. Zodra dat is gebeurd staat de stem er, ook achterin de testruimte!

OUTPUT

Ik zei het al, deze LD's halen een hoog rendement. Met het gepaste vermogen zouden we er op papier 130dB moeten kunnen uitpersen. We gaan onze fader dus even de vrije loop laten. En die output... daar ben ik wel even van onder de indruk! Deze jongens gaan hard, écht hard! Het is zelfs zo dat ik in mijn testruimte niet één keer een oranje of rood LED'je heb zien oplichten. En dat terwijl ik toch echt wel behoorlijk trachtte door te duwen, met zelfs een ietwat opgetrokken laagweergave. Een pluim voor zowel de output van deze versterker als het rendement van de speakers en de manier waarop ze omgaan met vermogens die tegen de limiet oplopen. De eerlijkheid gebiedt me wel te zeggen dat de klank op vol vermogen voor pijn in de oren zorgt, ietwat te agressief naar mijn mening. Wanneer je echter ook hier het hoog en het hoog-midden een beetje terugtrekt, verkrijgt je een perfect bruikbare sound die menig technicus, muzikant of DJ zal bekoren!

BUDGET

De adviesprijs per stuk bedraagt €899 inclusief BTW (let op, dit is de Duitse verkoopprijs, dus met 19% BTW ingerekend). In mijn ogen een eerlijke prijs, zeker in verhouding tot het professionele totaalplaatje dat je er voor in de plaats krijgt. Voor wie de versterker er graag bij wil kopen, komt daar nog €579 bij!

BESLUIT

Het is niet zo eenvoudig om uit te steken boven die duizenden 'zwarte kasten' van al bijna evenveel merken. Precies naar dat onderscheid was ik op zoek. Met de LD Stinger 15 HP haal je alleszins een speaker in huis die er uitermate professioneel uitziet. Hij biedt niet meer en niet minder dan wat je nodig hebt, is stevig gebouwd, goed afgewerkt en kan enorme volumes weergeven zonder daarbij te vervormen of het gevoel te geven dat de limiet is bereikt. Daarenboven kan je, mits wat bij te regelen, een mooi geluidsbeeld bekomen dat voor praktisch alle toepassingen bruikbaar is. Volledig neutraal vind ik het hoog ietwat agressief en mis ik soms de echte stemwarmte, maar dat kan je grotendeels corrigeren. De speakers zijn mooi afgewerkt en zijn volgens mij hun geld helemaal waard!

PSL

pro

- Bouwkwiteit en afwerking
- Output
- Prijs/kwaliteit
- Professionele uitstraling

contra

- geen uitsparingen voor pootjes
- ietwat agressief in het hoog

- Qualité de fabrication et finition
- Output
- Qualité/prix
- Image professionnelle

- Pas d'empreintes pour des pieds
- aigus un peu agressives

PSL

bien! Le spectre couvert par le LDEB15HP, c'est son nom de modèle, va de 50Hz à 19kHz. La portée et le détail de la musique sont très réussis. La guitare et les percussions sont parfaitement rendus avec beaucoup de détail, les sons de piano sont un peu plus cotonneux. Pour donner un peu plus de chaleur et de présence aux voix, il suffit de jouer un peu avec l'égalisation. Immédiatement, la voix s'impose comme il le faut, et ce, partout dans le local d'essai!

OUTPUT

Je le disais au début de cet article, ces LD ont un rendement élevé. Avec la puissance adéquate, on nous promet 130dB. Je pousse le fader, quel niveau de sortie, c'est impressionnant! Ça monte très, très haut! Et à aucun moment, les LEDs de l'ampli m'ont prié de diminuer, tandis que je poussais les limites, avec des basses relevées. Chapeau, tant pour la puissance de l'ampli que pour le rendement de ces enceintes et leur manière de gérer des puissances proches de leur limites. J'avoue qu'à "plein gaz", le son devient pénible pour mes oreilles, un peu trop agressif à mon idée. En diminuant un peu les aigus et les hautes moyennes, vous obtenez un son parfaitement utilisable qui plaira à la majorité des preneurs de son, musiciens et DJs!

BUDGET

Le prix conseillé par pièce est de €899, TVA incluse (attention, c'est le prix allemand avec une TVA de 19%). A mes yeux, c'est un prix honnête, au vu de la qualité professionnelle offerte. Si vous voulez aussi l'amplificateur, il vous faudra déboursier €579 de plus!

CONCLUSION

Il n'est pas simple de se différencier parmi ces milliers de "boîtes noires", provenant de centaines de fabricants. C'était cette différence que je cherchais. Le LD Stinger 15 HP est en tous cas une enceinte avec une gueule "pro". Il ne propose ni plus ni moins que ce qu'il vous faut, il est solide, bien fini, et capable de cracher des volumes importants sans distortion ni donner l'impression d'arriver à ses limites. De plus, vous pouvez obtenir une belle image sonore presque universellement utilisable, moyennant quelques réglages. A l'état neutre, je trouve les aigus un poil trop agressives, et la vraie chaleur de la voix me manque parfois, mais ceci est en majeure partie corrigeable. Ces enceintes sont bien finies et valent à mon avis leur prix jusqu'au dernier centime!